

Daha İyi Yargı Derneği yargı reformu öneriyor

Daha İyi Yargı Derneği, 2025-2026 Adli Yılı başlamasına ilişkin yaptığı değerlendirmede, savcılıkların yargıdaki konumunun, görev, yetki ve işleyişlerinin kapsamlı olarak ıslah edilmesi gerektiğine dikkat çekti

DAHA İyi Yargı Derneği, savcılık ofislerinin adliye binalarından çıkarılmasını, mahkeme salonlarında da savcının hâkimle aynı kürsüde oturmasını, hakimin karşısında avukatlarla aynı seviyede durmasını önerdi.

SAVCILIK SORUŞTURMALARI ENDİŞE YARATYIYOR

Daha İyi Yargı Derneği'nin savcılık kurumuna ilişkin şu değerlendirmelerde bulundu: "Savcılıklarının başlattığı ceza soruşturmaları, ifadeye çağırma ve diğer özgürlük kısıtlama kararları, toplumsal ve siyasal hayatı etkilemektedir. Toplumun geniş bir kesimi savcılıkların bu işlemlerine dayalı olarak yargının siyasi bir enstrüman haline geldiğinden

endişelenmekte ve şikâyet etmektedir. Savcılık kurumunun yargıdaki konumu, önemi ve işlevi hakkında kamuoyu yeterli bilgiye sahip değildir. Ancak mahkemelerde savcılar hâkimlerle aynı kürsüyü paylaşmaları ve hâkim ile aynı dosya üzerinden çalışmaları, kamuoyunun dikkatini çekmektedir."

"Üzerinde durulması gereken bir konu da savcılıkların yargı içindeki konumu, bağımsızlığı, tarafsızlığı, şeffaf ve hesap verir olmaları gereğidir. Çalışmaları için gereken mali ve maddi imkanları devletin sağladığı savcılar, yöneticilere bağımlı, yakın ilişki içinde veya nüfuzu altında olması, yargıyı bağımsız bir güç olmaktan çıkarıp iktidarın bir uzantısı ha-

line getirir. Bu durum, devletin cumhuriyet ve demokrasi niteliğini kaybetmesinin önce oligarşiye ve zaman içinde tiranlığa dönüşmesinin yolunu açabilir."

SAVCILARIN BAĞIMSIZLIĞI, TARAFSIZLIĞI, ŞEFFAFLIĞI

Daha İyi Yargı Derneği, savcılık kurumu için şu reform önerilerinde bulundu: Hâkimler ve savcılar fiziken birbirinden ayrılmalı. Savcılar ofisleri adliye binaları dışına çıkarılıp, tamamen başka bir binada konumlanmalı. Adliyelerde ve lojmanlarda hâkimler ve savcılar arasındaki sosyal mesafe artırılmalı. Başsavcılar, adalet komisyonlarından çıkarılmalı. Adliyelerin yönetimi tarafsız yöneticilere verilmeli. Savcı ve hâkim adaylığı, kurumsal olarak ayrılmalı. Hâkim ve savcılar rutin tayinleri (rotasyonu) planlanırken, aynı kişilerin uzun süre aynı yerlerde görev yapmalarına özen gösterilmeli.

Savcılar, hâkimin kürsüsünden savunmanın seviyesine inmeli. Savcılar mahkeme salonunda hâkimle aynı kürsüde değil değil, hakime karşı aynı mesafede, avukatlarla aynı seviyede durmalı. Mahkemelerde savcı ve suçtan zarar gören ile sanık ve avukatı birlikte durmalı, görüntü

olarak da iddia ve savunmanın eşitliği sağlanmalı. Sanık sadece sorgulaması sırasında bunun için ayrılan özel bir yerde oturmalı. Savcılar açtıkları davaları, hakimin çalıştığı aynı dosya üzerinden değil, kendi ayrı dosyaları üzerinden yürütmeli. Şüpheliyi suçlamaya ve temize çıkarmaya yönelik iddia ve savunmanın (tez ve antitezin) tam eşit ve denk olması sağlanmalı. Soruşturmalarda çifte savcı görevlendirilmeli, biri suçlamaya (tez) diğeri ise şüpheliyi temize çıkarmaya (antitez) yönelmeli, şüphelinin külfete katlanmadan kendini savunabilmesi sağlanmalı. Terör gibi istisnai haller dışında soruşturmada gizlilik kararı verilmemeli, iddia ve savunma, hiçbir kısıtlama olmadan soruşturma dosyasına erişilebilir. İddianame düzenleyerek dava açan savcı, açtığı davayı sonuna kadar takip etmeli, duruşmalarına da o katılmalı. Özgürlükleri kısıtlamaya doğal hâkim karar vermeli. Tutuklama ve diğer özgürlükleri kısıtlamaya sadece, şüpheliye yöneltilen suçlamaya bakmaya yetkili mahkeme hâkimi (doğal hakim) karar vermeli. Yetkili mahkemenin kararlarına karşı itirazları, heyet halinde çalışan ağır ceza mahkemeleri karara bağlamalı.

■ Haber Merkezi